

**Mikkelin seudun
Muisti ry**
Muistiliiton jäsen

2017

VUOSIKERTOMUS

Mikkelin seudun Muisti ry

Porrassalmenkatu 26, 50100 Mikkeli

www.mikkelinseudunmuisti.fi

www.facebook.com/mikkelinseudunmuisti

SISÄLLYS

1. YLEISTÄ	2
2. HALLITUS	2
3. YHDISTYKSEN KOKOUKSET JA JÄSENISTÖ.....	3
3.1 Kokoukset	3
3.2 Yhdistyksen jäsenet.....	4
4. TALOUS	4
5. TOIMINTA	5
5.1 Koulutukset	5
5.2 Virkistystoiminta	5
5.3 Lomatoiminta	5
5.4 Jäsenyydet ja osallistumiset.....	6
5.5 Yhteistyöverkostot	6
5.6 Työntekijöiden työhyvinvointi	6
5.7 Toiminnan arviointi ja mahdolliset riskit	7
6. TIEDOTTAMINEN.....	8
7. ASiantuntija- ja tukikeskus Etelä-Savon Muistiluotsi	8
7.1 Resurssit	8
7.2 Toiminta	8
8. OMAISHOITAJIEN TEATTERIRYHMÄ VIRTAPIIRI – TOIMINTA.....	11
8.1 Resurssit	11
8.2 Toiminta	11
9. HANKKEET	12
9.1 Nuoren työllistämishanke 2017	12
9.2 Päin Mäntyä hanke	12
LOPUKSI	13

Vuosikertomus 1.1. – 31.12.2017

1. YLEISTÄ

Mikkelin seudun Muisti ry on perustettu vuonna 1989. Yhdistyksen toiminnan johtajatuksena on muistisairaiden ja heidän omaistensa oikeuksien ja palvelujen edistäminen sekä aivoterveysten ja muistitietouden lisääminen ja asenteisiin vaikuttaminen. Toiminnan toteuttajina ovat työntekijöiden lisäksi vapaaehtoiset ja laaja, toimiva yhteistyöverkosto. Yhdistyksen toimipiste sijaitsee osoitteessa Porrassalmenkatu 26, 50100 Mikkelä. Samoissa Ikäneuvon tiloissa työskenteli vuonna 2017 myös kaksi Etelä-Savon sosiaali- ja terveystieteiden kuntayhtymän (Essoten) muistineuvojaa sekä ikäihmisten ja omaishoitajien terveystapaamisia toteuttavat sairaanhoitajat. Tiloissa toimi elokuun loppuun saakka tiistaisin myös sairaanhoitajan vastaanotto ikäihmisille ilman ajanvarausta. Syyskuun alusta alkaen vastaanotto oli auki joka päivä maanantaista perjantaihin klo 8.00 – 10.00 välisenä aikana. Yhteistyö julkisen ja kolmannen sektorin välillä toimi erittäin hyvin. Yhteistyö on ollut sujuvaa ja toimipisteen moniammatillisesta osaamisesta hyötyivät niin muistisairailla henkilöt ja heidän läheisensä kuin kaikki kuntalaiset, joita omaishoito sekä muisti- ja aivoterveystieteiden asiat ovat koskettaneet.

2. HALLITUS

Hallinto 2017

Hallitus valittiin vuosikokouksessa 11.4.2017 ja se järjestäytyi seuraavasti:

- 🚩 Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Marketta Evola Mikkelistä, vastuualueena: Muistiluotsitoiminta / työsuhdeasiat.

Vuosikokouksessa valituista hallituksen jäsenistä valittiin järjestäytymiskokouksessa jäsenet seuraavasti:

- 🚩 Hallituksen varapuheenjohtaja Aini Ruhanen Mäntyharjulta, vastuualueena: vapaaehtoistoiminta
 - 🚩 Sihteeri Taru Vartiainen, vastuualueena: järjestötyö, jäsen / vertaistuki
- Muut hallituksen jäsenet:
- 🚩 Orvokki Tuukkanen, Mikkelä, vastuualueena: Muistiluotsitoiminta
 - 🚩 Ertta-Maija Jumppanen, Mikkelä, vastuualueena: tiedotus- ja koulutusasiat
 - 🚩 Seppo Sinkko, Mikkelä, vastuualueena: jäsen- ja vertaistuki
 - 🚩 Sinikka Sinkko, Mikkelä, vastuualueena: jäsen- ja vertaistuki
 - 🚩 Sirpa Kauppi, Mikkelä, vastuualueena: yhteistyö oppilaitosten kanssa
 - 🚩 Reino Korhonen, Mikkelä, varajäsen
 - 🚩 Pirjo Pajunen, Mikkelä, varajäsen

Taloudenhoitajana toimi hallituksen ulkopuolelta valittu Mikkelin Tilitoimisto Oy. Varsinaisena tilintarkastajana oli BDO-yhtiötarkastus Oy ja vastuullisina tilintarkastajina Aki Rusanen ja Matti Jalkanen.

Mikkelin seudun Muisti ry:n strategia vuosille 2017 – 2021 nojaa Muistiliiton strategiaa ja se on laadittu yhteistyössä hallituksen jäsenten ja työntekijöiden kanssa keväällä 2016. Strategiassa nostetaan esille erityisesti kolme eri kokonaisuutta: vaikuttaminen, välittäminen ja yhteistyö. Vaikuttamisen osalta strategian tavoitteena on, että yhdistys vaikuttaa näkyvästi, vahvasti ja rohkeasti asenteisiin muistiystävällisen Etelä-Savon puolesta eri tahoilla, esimerkiksi yhteistyössä kuntien, eri järjestöjen, oppilaitosten, yksityisen sektorin, työyhteisöjen ja omaisten kanssa. Välittämässä paneudutaan siihen, että kaikille muistisairaille on toteuduttava tasavertainen oikeus tarvitsemaansa hoitoon ja kuntoutukseen. Yhteistyössä pyritään siihen, että yhteistyökumppanit ohjaavat aktiivisesti ja systemaattisesti asiakkaitaan yhdistyksen toiminnan pariin. Yhdistys osallistuu maakunnan yhteiseen toimintaan ja yhteistyöhön paikallisten yhdistysten kanssa sekä ammattihenkilöstön ohjaukseen ja tukemiseen. Omaishoitajat otetaan toiminnassa huomioon tasavertaisina kumppaneina.

Yhdistyksen visio on, että se vaikuttaa entistä näkyvämmiin, vahvemmin ja rohkeammin asenteisiin muistiystävällisemmän Etelä-Savon puolesta. Yhdistys vaikuttaa siihen, että kaikille alueen muistisairaille toteutuu tasavertainen oikeus tarvitsemaansa hoitoon ja kuntoutukseen ja että alueen omaishoitajille järjestetään tarpeen mukaan ohjausta, tukea ja kuntoutusta. Yhdistys tekee ennaltaehkäisevää työtä aivoterveyden edistämiseksi Etelä-Savon alueella. Omaishoitajat otetaan palveluketjussa huomioon tasavertaisina kumppaneina ja yhteistyökumppanit ohjaavat aktiivisesti ja systemaattisesti asiakkaitaan toiminnan pariin.

Uusi hallitus ja yhdistyksen työntekijät viettivät yhteistä kehittämisiltapäivää 30.5.2017 Jalkaväkimuseon Tietoisku-opetustilassa. Tilaisuus aloitettiin yhteisellä lounaalla, jonka jälkeen Jalkaväkimuseon johtaja Markku Riittinen esitteli museon historiaa ja tämänhetkistä toimintaa. Esittelyn jälkeen TM tietokirjailija Liisa Seppänen luennoi aitoon kohtaamiseen liittyvistä tekijöistä ja kohtaamisen tärkeydestä. Osanottajat saivat osallistua aktiivisesti iltapäivän ohjelmaan ja nauttia yhdessä ajatusten ja mielipiteiden vaihdosta sekä voimantua arjen haasteiden keskellä.

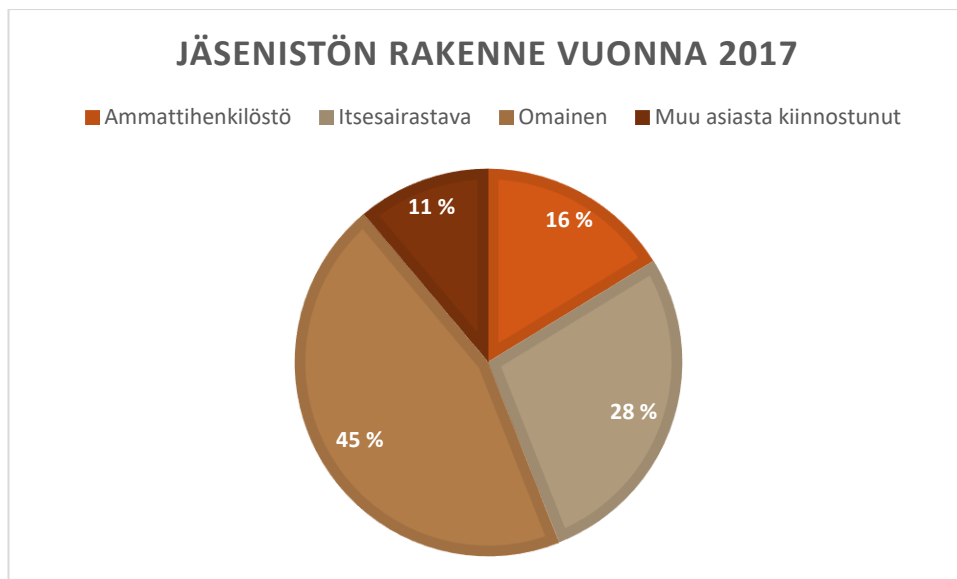
3. YHDISTYKSEN KOKOUKSET JA JÄSENISTÖ

3.1 Kokoukset

Hallitus kokoontui toimikauden aikana yhteensä yhdeksän kertaa. Yhdistyksen sääntömääräinen kevätkokous pidettiin 11.4.2017 Porrassalmenkatu 28 tiloissa.

3.2 Yhdistyksen jäsenet

Toimikauden lopussa yhdistyksessä oli 309 jäsentä eli saman verran kuin edellisen vuoden lopussa. Uusia jäseniä vuoden aikana liittyi 37 ja saman verran jäseniä poistui vuoden aikana. Ainaisjäseniä oli 10 ja kannattajajäseniä seitsemän. Jäsenmaksu oli 20 € varsinaiselta ja kannattajajäseneltä ja perheen lisäjäseneltä sekä opiskelijajäseneltä molemmilta 10 €. Yhteisöjäsenen jäsenmaksu oli 50 €.

4. TALOUS

Vuoden aikana toiminta oli vilkasta. Yhdistyksen talous jäi alijäämäiseksi noin 430 €. Edellisenä vuonna alijäämä oli noin 3 400 €. Oma pääoma meni miinukselle noin 2 200 €. Suurimmat kulut kohdistuivat asiakaskuluihin ja jäsentilaisuuksiin noin 1 580 €, kone- ja laitevuokriin / leasingmaksuihin 1 540 €, toimistotarvike / posti ja kalustokuluihin 690 €, pankki / muihin hallintokuluihin 630 € sekä muihin kuluihin yhteensä 1 620 €. Vahinkovakuutusmaksut jyvitettiin vuoden 2017 kirjanpidossa eri tulosityksiköille. Näin yhdistyksen osuus oli 21,34 €. Edellisenä vuonna maksut oli kirjattu kokonaisuudessaan yhdistyksen kuluiksi. Kulut olivat tuolloin 639,29 €. Kaikki kulut olivat yhteensä 8 182 €. Tuottoja kertyi jäsenmaksuista 5 515 € ja muista tuotoista noin 2 500 €. Muut tuotot pitivät sisällään muun muassa Sulo-hoivarobotin vuokraamisesta sekä eri yhteisökotien henkilökunnan koulutuksista saadut tulot. Robottia vuokrattiin eri yhteisö- ja muistikoteihin 100 € kuukausihinnalla. Robotin markkinoinnista ja henkilöstön koulutuksesta eri toimipisteissä vastasi pääasiassa kaksi vapaaehtoista. Osallistumismaksut ja omavastuuosuudet vähennettiin kirjanpidossa suoraan ko. kulutililtä. Kaikki tulot olivat yhteensä 8 004,41 €. Virtapiirin saamat esiintymistulot kohdennettiin erilliselle lahjoitustilille.

Raha-automaattiyhdistyksen vuodelle 2017 myöntämät avustukset olivat: Muistiluotsille (Ak2) 269 000 €, Virtapiirille (Ak3) 65 000 € ja työttömän nuoren työllistämishankkeelle (C-avustus) 8 300 € sekä Päin Mäntyä hankkeelle (C-avustus) 155 000 €. Tilikauden tulos Muistiluotsi-toiminnalle oli ylijäämäinen noin 17 100 € ja Virtapiiritoiminnalle noin 1 700 €. Myös Työttömän nuoren työllistämishankkeessa tulos oli noin 4 500 € ylijäämäinen samoin Päin Mäntyä hankkeen noin 18 900 €. Tarkempi tilinpäätös käydään läpi yhdistyksen vuosikokouksessa 3.4.2018.

5. TOIMINTA

5.1 Koulutukset

Yhdistyksen jäsenillä oli mahdollisuus osallistua vuoden aikana Muistiliiton ja Estery:n järjestämiin koulutuksiin ja asiantuntijaluentoihin liittyen yhdistystoimintaan ja sen kehittämiseen. Hallituksen puheenjohtaja ja va. toiminnanjohtaja osallistuivat tammikuussa Muistiliiton järjestämään Yhdistysjohdon päivään Helsingissä ja puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja kouluttautuivat yhdessä henkilökunnan kanssa marraskuussa Savonlinnan Casinolla järjestettyyn Oikeudellisen ennakkoinnin koulutuspäivään ja olivat mukana Etelä-Savon Muistiluotsin järjestämässä ”Muistiystävällinen Etelä-Savo” –seminaarissa Juvalla. Varapuheenjohtaja osallistui myös marraskuussa Muistiliiton toteuttamaan Muistikonferenssiin. Muistiliiton liittovaltuuston kokoukseen marraskuussa 2017 ei vuonna 2017 osallistunut yhdistyksen jäseniä.

5.2 Virkistystoiminta

Yhdistys järjesti jäsenille heinäkuussa mahdollisuuden osallistua Naisvuorella esitettyyn kesäteatteriin ”Metsolat- Urjanlinna” sekä lokakuussa yhteistyössä Esteryn kanssa Mikkelin teatterin esitykseen Elling. Molempiin näytöksiin oli jäsenille hallituksen päättämä omavastuuosuus kustannuksista. Mikkelin ja Savonlinnan alueella toimiville vapaaehtoisille yhdistys ja Muistiluotsi järjestivät yhdessä yhteisen kesäretken Hirvensalmen Kissakoskelle ja paluumatkalla tutustuttiin myös Aten Marja-Aitan toimintaan Hirvensalmen ja Mäntyharjun rajalla.

5.3 Lomatoiminta

Yhdistys hakee vuosittain tuettuja lomiam Maaseudun Terveys- ja Lomahuolto ry:ltä. Vuonna 2017 järjestettiin vain yksi lomaviikko, mikä oli kohdennettu muistisairaille ja omaishoitajille. Viikko toteutettiin Kyyhkylän Kuntoutuskeskuksessa kesäkuun alussa. Vapaaehtoiset olivat edellisten vuosien tapaan mukana lomaviikolla muun muassa järjestämässä ohjelmaa muistisairaille osallistujille, jotta omaishoitajilla oli myös mahdollisuus ja aikaa osallistua omaan toimintaan. Yksinasuville muistisairaille lokakuulle myönnetty lomaviikko ja vapaaehtoisten joulukuulle Punkaharjulle Kruunupuistoon myönnetty viikko peruuntuivat, koska hakemuksia lomaviikoille tuli liian vähän.

5.4 Jäsenyydet ja osallistumiset

Mikkelin seudun Muisti ry on Muistiliiton jäsenyhdistys. Yhdistys on Etelä-Savon sosiaali- ja terveysalan järjestöjen tuki ry:n (Estery), Etelä-Savon Liikunta ry:n (ESLI), Etelä-Savon sosiaali- ja terveysturva ry:n sekä Soste:n jäsen ja kuuluu Sosiaalialan työnantajaliittoon.

5.5 Yhteistyöverkostot

Yhteistyötä tehtiin Savonlinnan ja Pieksämäen muistiyhdistysten kanssa. Yhteistyöstä laadittiin erilliset yhteistyösopimukset helmikuussa Pieksämäellä Muistiluotsikoordinaation järjestämässä Minilyhtytapaamisessa. Vuonna 2017 pidettiin vielä toinen Minilyhtytapaaminen elokuussa Savonlinnassa. Tilaisuudessa suunniteltiin vuoden 2018 yhteistyön muotoja. Yhdistyksen tärkeimmät yhteistyökumppanit olivat Essote, Estery, Mikkelin seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry, Mikkelin vapaaehtoistoimijat – järjestöverkosto, Mikkelin Setlementti ja Viola-väkivallasta vapaaksi ry. Yhteistyötä tehtiin myös Mikkelin seudun kuntien ja seurakunnan kanssa. Kevään aikana yhdistys osallistui aktiivisesti maakunnallisen omais- ja perhehoidon kärkihankkeen verkostotyöpajoihin ja erilaisiin tapaamisiin sekä hankkeen aikana luodun monitoimijakeskuksen suunnitteluun liittyviin tilaisuuksiin. Yhdistys allekirjoitti syyskuussa aiesopimuksen Essoten kanssa vuokrasopimuksesta ilman sidonnaisuutta muuttamisesta monitoimijakeskukseen sen valmistuttua. Hallitus käsitteli kokouksissaan toimipisteen muuttamista uusiin tiloihin useaan kertaan loppuvuodesta, mutta varsinainen päätös asiasta siirtyi vuodelle 2018.

Yhteistyökumppaneille suoritettiin loppuvuodesta kysely, jossa he arvioivat toteutunutta yhteistyötä. Kyselyjä lähetettiin 64 yhteistyökumppanille, joista vastasi 24. Arviointiasteikko oli 1 – 5 (1=täysin eri mieltä ja 5=täysin samaa mieltä). Kysymykseen edistikö yhteistyö alueen muistisairaiden ja heidän läheistensä hyvinvointia vastaajista 39,1 % antoi arvion 4 ja 56,5 % arvion 5. 4,3 % vastasi kohtaan ”en osaa sanoa”. Kysymykseen, kokeeko vastaaja, että yhteistyöstä on ollut hyötyä molemmille osapuolille 27,3 % antoi arvioksi 4 ja 72,7 % antoi arvioksi 5.

5.6 Työntekijöiden työhyvinvointi

Kaikissa toimissa työskenteli koko vuoden työntekijä 100 %:n työajalla. Toiminnanjohtaja Jaana Koinsaari oli palkattomalla työlomalla koko vuoden ja hänen sijaisenaan toimi Taru Vartiainen. Vuoden alusta muistiluotsiasiantuntijana aloitti Hanna Kuitunen. Hänen vastuualueenaan oli vapaaehtoistyö. Vuoden aikana toteutui yksi henkilövaihdos, kun Päin Mäntyä –hankkeen hanketyöntekijäksi vaihtui elokuun alusta Helmi Ahvenniemi. Henkilökunnan sairauslomia oli vain muutamia ja työterveyshuollon kustannukset olivat vuoden ajalta 2 008 €, edellisenä vuonna 5 024 €.

Maaliskuun lopussa päättyi ”Työttömien nuorten palkkaamiseen järjestöjen yleishyödyllisiin tehtäviin” (C1475) hanke ja hankkeeseen palkatun järjestöassistentin Noora Lindroosin työsuhde päättyi. Uusi assistentti aloitti työnsä elokuun 2017 alusta. Hänen työnantajanaan toimi Mikkelin seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry, joka hallinnoi vuorostaan ”Paikka auki – nuoret työelämään” hanketta.

Vuonna 2017 käytyjen kehityskeskustelujen pohjalta voidaan todeta, että työntekijöiden jaksaminen ja työhyvinvointi oli hyvä. Työntekijöiden arvion mukaan heidän oma jaksamisensa oli kouluarvosanalla mitattuna 8,38 (arviointiväli oli 8 – 9). Positiivisina asioina jaksamisen kannalta todettiin muun muassa, että työ on mielenkiintoista ja työntekijä voi itse vaikuttaa omaan työhönsä ja sen suunnitteluun sekä työaikoihin. Lisäksi koettiin, että työtehtävät ovat monipuolisia ja sopivasti haastavia, mikä motivoi ja lisää mielenkiintoa työtehtäviä kohtaan. Joillakin oma terveydentila tai pitkä pimeä aika syksyllä on asettanut haasteita, mutta itse työ ei ole tuntunut kuormittavalta.

Myös työilmapiiri koettiin erittäin hyvänä. Keskiarvo kehityskeskusteluiden tuloksena oli 9,13 (arviointiväli 8 – 10). Kyselylomakkeen vastauksissa tuotiin esille, ettei työyhteisössä esiinny eripuraisuutta, uudet työntekijät on otettu hyvin vastaan, ilmapiiri on avoin, luottavainen, tasa-arvoinen ja salliva sekä se, että työhön on mukava tulla.

Työntekijät osallistuivat vuoden aikana lukuisiin koulutuksiin, seminaareihin ja kehittämistyöryhmiin. Kesäkuussa työntekijät pitivät arviointitalkoot kevätkauden toiminnasta ja syyskauden suunnitelmista Savonlinnassa Kartanohostelli Willanutussa.

Työhyvinvointia tuettiin hankkimalla jokaiselle työntekijälle Smartumin liikunta- ja kulttuuriseteleitä 30 kappaletta. Toukokuussa osa henkilökuntaa osallistui tykytoimintana Ruusukävelyyn ja lokakuussa henkilökunta tutustui joogan salaisuuksiin. Elokuussa vietettiin kesäistä iltapäivää ja iltaa hallituksen puheenjohtajan kesämökillä hänen ja va. toiminnanjohtajan täysiä kymmeniä juhlien. Henkilökuntaa muistettiin pienellä joululahjalla ja yhteisellä jouluteriällä Kenkäveron Pappilassa, jossa myös hallituksen puheenjohtaja ja Ikäneuvossa työskentelevä Essoten henkilökunta oli mukana.

5.7 Toiminnan arviointi ja mahdolliset riskit

Yhdistyksen toiminta on laajaa ja monipuolista. Taloudellinen ja hallintovastuu on lisääntynyt Päin Mäntyä hankkeen johdosta. Yhdistyksen vuosien mittaan kehittämä hallinnointimalli on kuitenkin koettu hyväksi. Yhdistyksen hallinnoimaa Muistiluotsi- ja Virtapiiritoimintaa arvioidaan Toiminnanohjausjärjestelmän avulla sekä kaksi kertaa vuodessa laadittavien toimintaraporttien ja –suunnitelmien kautta.

Stea:n rahoituksen piirissä olevista toiminnoista laaditaan rahoittajan edellyttämät vuosiselvitykset ja raportit

Maakunta- ja sote-uudistus tulee vaikuttamaan merkittäväällä tavalla järjestöjen ja yhdistysten toimintaedellytyksiin. Riskinä on, ettei järjestöjä ja yhdistyksiä oteta tarpeeksi huomioon tulevaisuuden strategiatyöskentelyssä, eikä heitä nähdä tasavertaisina kumppaneina. Riskinä on myös se, etteivät järjestöt ja yhdistykset pysty tuomaan esille tarpeeksi konkreettisesti omaa vaikuttavuuttaan ja heidän roolinsa sote-toimijoina jää liian vähälle huomiolle.

Yhdistyksen toiminnan piiriin pääsevät usein ne muistisairaant henkilöt, joilla on omaisia, jotka muistuttavat, ohjaavat ja huolehtivat kuljetuksista järjestettäviin tilaisuuksiin ja

tapahtumiin. Riskinä on, että yksin asuvat eivät saa palveluita edes Mikkelin keskustan tuntumassa. Ympäristökunnissa osallistumaan pääsevät usein vain päivätoiminnassa käyvät henkilöt. Tämä tulee jatkossa ottaa huomioon tilaisuuksia ja tapahtumia järjestettäessä. Myös sitoutuminen vapaaehtoistoimintaan on muuttumassa. Yhä useampi ei halua sitoutua tehtävään pitkäkestoisesti, vaan on käytettävissä silloin tällöin kertaluonteisesti. Tämä tulee ottaa huomioon vapaaehtoistyötä kehitettäessä.

6. TIEDOTTAMINEN

Yhdistyksen toiminnasta tiedotettiin keväällä ja syksyllä lähetettävissä jäsenkirjeissä sekä yhdistyksen koti- ja facebook-sivuilla. Yhdistyksen kotisivut vaihtuivat vuonna 2017 Muistiliiton sivujen alle. Toiminnasta ilmoitettiin myös Mikkelin kaupunkilehden ja Länsi-Savon järjestöpalstoilla sekä Esteryn kotisivuilla sekä tarpeen mukaan Länsi-Savossa ja Kaupunkilehdessä erillisillä ilmoituksilla. Nettisivuja ja facebook- sivuja päivitettiin säännöllisesti sekä sisältöä täydennettiin palvelemaan jäsenistöä mahdollisimman hyvin. Vuoden aikana pidettiin muistiaiheisiä luentoja.

7. ASiantuntija- JA TUKIKESKUS ETELÄ-SAVON MUISTILUOTSI

7.1 Resurssit

Asiantuntija- ja tukikeskus Etelä-Savon Muistiluotsi toimii STEA:n toistaiseksi voimassa olevalla avustuksella. Etelä-Savon sairaanhoitopiirin alueella toimintaa toteuttaa kaksi kokoaikaista työntekijää ja Itä-Savon sairaanhoitopiirin alueella yksi työntekijä. Muistiluotsitoimintaa toteuttamassa on lisäksi useita aktiivisia vapaaehtoisia, jotka vetävät eri ryhmiä, pitävät muistiaiheisiä luentoja ja toimivat avustajina monissa eri toiminnoissa. Etelä-Savon Muistiluotsin toiminnasta kokonaisuudessaan vastaa yhdistyksen toiminnanjohtaja 70 % työajalla. STEA:n avustus vuodelle 2017 oli 269 000€. Vuonna 2016 Ray:ltä (nykyinen STEA) haettiin Muistiluotsitoiminnalle avustuksen korotusta (61 000€) vuodesta 2017 eteenpäin. Tarkoituksena oli palkata myös Pieksämäen seudulle työntekijä, perustuen siellä todettuun Muistiluotsitoiminnan tarpeeseen, mutta Ray ei myöntänyt korotusta.

7.2 Toiminta

Muistiluotsin toimintamuodot ovat asiakastyö, vapaaehtoistoiminta sekä vaikuttaminen ja verkottuminen. Muistiluotsin tehtävänä on varmistaa maakunnassa, että muistisairaat ja heidän perheensä saavat riittävästi tietoa, ohjausta ja neuvontaa muistisairauksiin, palveluihin ja tukimuotoihin liittyen. Etelä-Savon Muistiluotsin toimipisteet ovat Mikkelissä ja Savonlinnassa. Sisällöllisesti toiminta on samanlaista alueelliset erityispiirteet huomioiden. Toimintaa järjestetään vuorotellen eri paikkakunnilla ja alueellisen tarpeen mukaisesti. Muistiluotsin tavoitteena on toimia

siten, että muistisairaalla ja hänen läheisillään on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa itselle tärkeisiin asioihin.

Toiminnan kehittämisen, seurannan ja arvioinnin tukena on ollut koko valtakunnalliselle luotsiverkostolle luotu toiminnanohjausjärjestelmä. Sen avulla tilastoidaan kaikki asiakastyöhön, vapaaehtoistoimintaan sekä vaikuttamis- ja verkostotyöhön liittyvä toiminta ja kerätyt palautteet.

Muistiluotsin toiminta on tarkemmin kuvattu kevät- ja syyskauden toimintaraporteissa.

Asiakastyö:

Muistiluotsikeskus tarjoaa järjestölähtöistä matalan kynnyksen ohjausta ja neuvontaa muistiasiakkaille ja heidän läheisille. Asiakastyön osuus oli 42,8 % toiminnasta. Edellisenä vuonna osuus oli 24,4 %. Osuuteen vaikutti osaltaan se, että asiakastyön henkilöstöresurssit olivat normaalia tilannetta niukemmat. Asiakkaat tulevat joko suorina yhteydenottoina tai julkisen sektorin ammattihenkilöiden ohjaamina. Yhteistyö Essoten geriatrian vastaanoton kanssa on tiivistynyt. Yhteydenottolupalomakkeiden avulla on tavoitettu 20 henkilöä/perhettä.

Eri kohderyhmille tarkoitettua vertaistuki- ja kurssitoimintaa järjestettiin Mikkelissä ja Savonlinnassa. Esimerkiksi Mikkelissä Muistisairaille tarkoitettuja muistinvirkistysryhmiä oli vuoden aikana kaksi. Lisäksi ”Reenaa muistiasi” -kurssitoiminta, oli tarkoitettu muistisairauden lievässä vaiheessa oleville ja heidän läheisilleen. Omaisille/läheisille tarkoitettuja ryhmiä oli sekä Savonlinnassa että Mikkelissä kaksi. Syö muistaaksesi -kurseja ja MuistiOvet-valmennuksia pidettiin kaksi. Valmennuksellinen vertaiskurssi pidettiin Savonlinnan ja Mikkelin seudulla. Muistikahvilatoimintaa Mikkelissä ja Muistikammaritoimintaa Savonlinnassa järjestettiin kerran kuukaudessa. Toiminta oli kaikille avointa ja tilaisuuksissa käsiteltiin erilaisia teemoja.

Vapaaehtoistoiminta:

Muistiluotsin vapaaehtoistoiminnan tavoitteena oli vahvistaa muistiperheisiin ja alueelliseen muistityöhön kohdistuvaa vapaaehtoistoimintaa. Etelä-Savon Muistiluotsin vapaaehtoistoiminta kohdentui Mikkelissä pääsääntöisesti ryhmätoimintaan ja Savonlinnassa Muisti-KaVeRi-toimintaan. Vapaaehtoistoiminnan osuus vuonna 2017 oli Etelä-Savon Muistiluotsissa 28,5 % kaikesta toiminnasta. Edellisenä vuonna osuus oli 24,6 %. Vapaaehtoisille järjestettiin koulutusta, yhteisiä tapaamisia ja tarvittaessa työnohjausta. Muistiluotsin työntekijät koordinoivat vapaaehtoisten toimintaa ainoastaan Mikkelissä ja Savonlinnassa, mutta vapaaehtoisia koulutetaan tarpeen mukaan koko Etelä-Savon alueella. Muistiluotsin vapaaehtoistoiminnan kehittämistyöryhmä Piuha kokoontui vuoden aikana kahdeksan kertaa. Keskeisinä käsiteltävinä aiheina olivat omaisen / läheisen tukemiseen liittyvän koulutuksen suunnittelu sekä vapaaehtoistoiminnan kentällä tapahtuvat muutokset ja

haasteet. Etelä-Savon Muistiluotsin vapaaehtoistoiminta sai valtakunnallista tunnustusta, kun Muistiliitto valitsi sekä vuoden 2017 vapaaehtoiseksi Marketta Evolan Mikkelistä että vuoden MuistiKaVeRiksi Pekka Hytösen Savonlinnasta.

Etelä-Savon Muistiluotsi kuului Mikkelin vapaaehtoistoimijoiden verkostoon ja vuoden 2017 aikana verkostomainen toiminta korostui. Verkoston keskeisenä tavoitteena oli, että vapaaehtoinen löytää oman paikkansa Mikkelin vapaaehtoistehtävissä ja saa tukea, koulutusta sekä virkistystä verkoston erityisosaamisesta. Muistiluotsin tehtävänä oli erityisesti muistisairaahan kohtaamiseen liittyvän osaamisen vahvistaminen. Vapaaehtoistoiminnan peruskurssi järjestettiin keväällä ja syksyllä kansalaisopiston ilmaiskurssina yhteistyössä vapaaehtoistoimijoiden verkoston kanssa. Muistiluotsin työntekijä oli mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa kurssia. Kurssista saatu palaute oli erinomaista. Vuoden aikana järjestettiin myös muita yhteisiä koulutus- tai virkistysmahdollisuuksia vapaaehtoisille.

Vaikuttaminen ja verkottuminen:

Muistiluotsin tehtävä oli laatulupauksensa mukaisesti toimia muistisairaiden ja heidän läheistensä tarpeiden edunvalvojana. Vaikuttamistyön osuus oli 28,7 %. Edellisenä vuonna 51,0 %. Vaikuttamis- ja verkottumistyön suuri osuus selittyy suureksi osaksi sillä, että yhdistys oli erittäin paljon mukana STM:n I&O kärkihankkeen valmistelussa. Muistiluotsi oli mukana erilaisissa verkostoissa, joihin kuuluu julkisen ja yksityisen sektorin sekä järjestöjen edustajia. Tehtävänä oli toimia myös muisti- ja aivoterveysasioiden asiantuntijana verkostoissa. Muistiluotsi osallistui tilaisuuksien ja tapahtumien järjestämiseen.

Eryteisesti muisti- ja aivoviikko sekä vanhusten ja omaishoitajien viikko olivat tärkeitä ajankohtia tapahtumien järjestämiseen eri puolilla Etelä-Savoa ja tuolloin myös näkyvyyteen panostettiin. Myös luentojen pitäminen sekä vierailut esim. erilaisissa ryhmissä ympäri maakuntaa olivat merkittävä osa vaikuttamistyötä. Luentojen tai vierailujen aiheet liittyivät pääsääntöisesti aivoterveysteen, oikeudelliseen ennakkointiin, muistisairauksiin, muistisairaahan kohtaamiseen ja Muistiluotsin toimintaan. Luentopyyntöjä tuli runsaasti ja esim. vierailut oppilaitoksissa vakiinnuttivat paikkansa. Muistiluotsissa oli vuoden aikana myös useita eri opintoasteen opiskelijoita harjoittelujaksoilla.

Työntekijät osallistuivat säännöllisesti valtakunnallisiin muistiluotsiverkoston tapaamisiin ja etäkoulutuksiin. Etelä-Savon Muistiluotsi on tehnyt myös vertaisarviointia Kymenlaakson Muistiluotsin kanssa.

8. OMAISHOITAJIEN TEATTERIRYHMÄ VIRTAPIIRI – TOIMINTA

Omaishoitajien teatteriryhmä Virtapiirillä oli kolmas toistaiseksi voimassa olevan avustuksen vuosi. Virtapiirin toiminta oli edelleen omaishoitajien henkireikä. Se on tarjonnut mahdollisuuden kehittyä, voimaantua ja ilmaista itseään sekä ottaa kantaa omaishoidon tilanteeseen teatterin keinoin. Toiminnasta valmistui vuoden aikana opinnäytetyö ”Virtapiiristä elämänlaatua omaishoitajille”. Työn tekivät sosionomi AMK opiskelijat Diakonia-ammattikorkeakoulusta Pieksämäeltä.

8.1 Resurssit

Ray:n myöntämä avustus vuodelle 2017 oli 65 000€. Mikkelin, Savonlinnan, Pieksämäen ja Kangasniemen Virtapiirejä ohjaavat teatterialan ammattilaiset, joiden kanssa tehtiin toimeksiantosopimukset. Lisäksi Mikkelin ryhmässä on ns. koordinaattori, joka toimi ohjaajan apuna, sopi esityksistä, markkinoi toimintaa ja huolehti muista käytännön järjestelyistä, kuten muun muassa esiintymismatkojen kuljetuksien sopimisista yhteistyössä yhdistyksen toiminnanjohtajan kanssa. Toiminnanjohtaja vastasi hankkeen hallinnollisista asioista. Harjoitusten aikana sijaishoidosta vastasi Pieksämäellä Kotipalvelu Team Manninen Oy ja Savonlinnassa Linnalan Seniorikeskus. Mikkelissä ja Kangasniemellä ei edellä mainittua järjestelyä tarvittu.

8.2 Toiminta

Mikkelin Virtapiiri: Ryhmässä työskenteli syyskauden aikana säännöllisesti yhdeksän henkilöä, joiden ikä vaihteli 55 vuodesta 89 vuoteen. Ryhmän ohjaajana toimi edelleen Tarja Pyhähuhta ja koordinaattorina Tuula Huotari. Ryhmän harjoitukset pidettiin maanantaisin Kotikaaren ylläpitämässä Pappilanpuiston palvelutalossa. Kokoontumisia oli yhteensä 13. Palvelutalon asukkaat tulivat mielellään kuuntelemaan harjoituksia ja ryhmä kävi esiintymässä talossa tapahtuvissa tilaisuuksissa. Mikkelin Virtapiirillä oli syyskauden aikana varsinaisia esityksiä yhteensä neljä: 27.11. ”Muistoissa kosketetut” Paukkulassa Nuoriso-opiston Artium-salissa, 28.11. Mikaelissa valtakunnallisessa Omaishoitoviikon pääjuhlassa Tuula Huotarin monologi, 30.11. Siilinjärvellä Omaishoitoviikon tapahtumassa ”Muistoissa kosketetut” –esitys sekä 15.12. Mikkelissä Eläkeliiton pikkujouluissa esitettiin kooste eri esityksistä. Yleisöä tilaisuuksissa oli yhteensä noin 300 henkilöä. Vuosi 2018 on Mikkelin Virtapiirin 10-vuotisjuhluvuosi. Tanja Puustinen-Kiljunen on kirjoittanut ryhmälle juhlanäytelmän ”Kalliolta näkee selvemmin”. Tarina perustuu palvelutalon arkeen, etenevään muistisairauteen ja omaisten omakohtaisiin kokemuksiin. Teoksen musiikin säveltää Tommi Ilonen Joensuusta. Ryhmä tutustui syksyllä 2017 käsikirjoitukseen, jota Tarja Pyhähuhta oli osittain muokannut ryhmälle toimivammaksi ja ryhmä aloitti harjoitukset loppuvuodesta.

Savonlinnan Virtapiiri: Savonlinnan Virtapiiri kokoontui syyskaudella 8.8. – 28.11. välisenä aikana. Savonlinna-salin Onnellisten ateljeessa. Tiistai oli vakituinen kokoontumispäivä ja kokoontumisia oli kaikkiaan 13. Ryhmään osallistui 12 henkilöä ja ryhmää ohjasi Mervi Koskinen. Ryhmätapaamiset sisälsivät improvisaatioharjoituksia,

tarinateatteria ja ohjelmapätkiä, joissa yhdistettiin runoa, laulua ja tanssia. Uutuutena oli Laura Vartion haitarilla soittama CD, jossa oli ryhmäläisille tärkeitä lauluja. CD:tä käytettiin apuna sekä laulujen opettelemisessa että tanssin tahdittajana ja tunnelman luojana. Harjoittelun tuloksena syntyi kokonaisuus, mikä esitettiin 25.8. vierailulla Pieksämäen Virtapiirin luona. Harjoittelun lisäksi ryhmäläiset pääsivät katsomassa Savonlinnan teatterinäytöksien pääharjoitukset: Paavo Rintalan Pojat, Neil Simonin Viimeinen suuri rakastaja ja opetusravintola Paviljongilla Revyy K-100, jossa kaksi Virtapiiriläistä esiintyi taustavideolla.

Pieksämäen Virtapiiri: Ryhmä kokoontui syksyn aikana yhteensä 20 kertaa. Ohjaajana toimi Nazia Asif. Ryhmä työsti jatko-osan keväällä 2017 ensi-iltansa saaneeseen Kevään airueet-esitykseen. Tällä kertaa käsittelyssä olivat syysrunot. Omien kokoontumisten lisäksi ryhmä osallistui Pieksämäellä Lomapirtillä järjestettyyn yhteiseen syksyn aloitukseen Savonlinnan virtapiiriläisten kanssa. Teatterivierailu tehtiin paikkakunnan kulttuurikeskukseen, jossa katsottiin esitys ”Toinen kerta toden sanoo”. Perusharjoituksen lisäksi ryhmä kävi keikkailemassa esittäen Joulushow’ ta.

Kangasniemen Virtapiiri: Virtapiirin toiminnassa oli mukana neljä vakituista osallistujaa, joiden ikä vaihteli 75 vuodesta 80 vuoteen. Kokoontumispaikaksi vaihtui Kangasniemen Kunnantalo, josta ryhmä sai rauhallisemmat tilat. Ryhmä kokoontui 6.9. – 29.11. välisenä aikana yhteensä 13 kertaa. Ohjaajana toimi edellisten vuosien tapaan Tarja Pyhähuhta. Alkusyksy painottui yhteisten kokemusten jakamiseen ja ryhmäläisten itse valitsemien runojen analysoimiseen. Tärkeänä välineenä kokemusten jakamisessa toimi reissuvihot. Ryhmä käynnisti syyskuussa runo-kuvateoksen ”Minun Kangasniemi” laatimisen metodiohjaaja Johanna Kuusiston ohjauksessa. Ryhmäläiset saivat itse päättää, missä heille merkityksellisissä kotiseudun paikoissa valokuvat otetaan. Kuvat otetaan kaikkina neljänä vuodenaikana. Syksyn kuvat otettiin neljässä eri paikassa.

9. HANKKEET

9.1 Nuoren työllistämishanke 2017

Hankkeessa (C1445) työskenteli järjestöassistentin tehtävissä Noora Lindroos maaliskuun 2017 loppuun asti. ”Paikka auki” -ohjelma jatkui Mikkelin seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry:n hallinnoimana elokuun alusta. Hankkeeseen palkattiin kaksi nuorta, jotka työskentelevät kumpikin puoli vuotta molemmissa yhdistyksissä. Elokuusta alkaen Muistiyhdistyksessä työskenteli Sofia Marttunen. Hänen työhönsä kuului muun muassa viestintään liittyviä tehtäviä, asiakasohjausta ja vapaaehtoisten tukemista tietoteknisissä asioissa.

9.2. Päin Mäntyä hanke

Päin mäntyä -hankkeen toinen toimintavuosi oli innovatiivisten ryhmätoimintojen kokeiluvuosi. Hankkeessa kokeiltiin alle 70-vuotiaille varhaisvaiheessa oleville

muistisairaille ja muistiongelmaisille henkilöille uudenlaisia voimaannuttavia, arjen sujumista ja omannäköisen elämän jatkumista tukevia ryhmätoimintamalleja. Ryhmätoimintamuotoja olivat mm. vertaistukiryhmä Muistitreffit - etenevää muistisairautta sairastaville, luontolähtöiset kotaryhmät sekä ilmaisutaitoryhmä, jossa ryhmäläiset käsikirjoittivat ja valmistsivat lyhytelokuvan ammattiohjaajan avustuksella. Aivotsuumparyhmässä tehtiin kognitiivisia harjoituksia ja Syö muistaaksesi-kurssilla valmistettiin ja nautittiin yhdessä aivoterveellistä ruokaa.

Lisäksi kohderyhmän kanssa vierailtiin ryhmänä konsertissa, teatteriesityksessä, tehtiin luontoretkeä lähikohteisiin sekä keväällä retkeiltiin Repovedellä. Kohderyhmäläisiä osallistui toimintaan vuoden aikana 23, ryhmäkertoja oli yhteensä 79 ja kaiken kaikkiaan ryhmäläisten osallistumiskertoja oli 571. Omaisia osallistui vuoden aikana tapahtumiin 13 ja heille järjestettiin oma tapaaminen yhden kerran, jonka jälkeen omaisten ryhmä jatkoi kokoontumisiaan Muistiluotsin alaisuudessa.

Lisäksi hankkeen tavoitteena oli viedä muistitietoutta työpaikoille. Yhteistyössä olivat mukana SAK:n paikallisjärjestö ja STTK:n aluetoimikunta. Vuonna 2017 toteutettiin yleisöluento Muistin ongelmien tunnistaminen työelämässä, hanke oli mukana SAK:n talvitapahtumassa sekä hankevastaava piti kaksi muistiluentoa Ahlströmin tehtaalla. Aiheeseen liittyvää materiaalia on koottu Muistiliiton internetsivuille sekä asiasta on tiedotettu sosiaalisen median kautta.

Hankkeessa työskenteli hankevastaavana Jaana Paasonen koko vuoden sekä hanketyöntekijänä Johanna Moilanen tammikuusta heinäkuun loppuun ja Helmi Ahvenniemi elokuusta vuoden loppuun. Muistitreffit-ryhmä toimi kokemusasiantuntijaryhmänä. Eri alojen ammattilaisista ja asiantuntijoista koottu ohjausryhmä kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa.

LOPUKSI

Mikkelin seudun Muisti ry:n toiminta vuoden 2017 aikana oli erittäin vilkasta. Yhdistys oli alueellaan monenlaisessa toiminnassa mukana ja toimintaa vietiin paljon myös ympäristökuntiin. Muistisairaiden henkilöiden ja heidän läheistensä aitoa osallisuutta tuettiin perustamalla Muistiluotsin alaisuuteen Muistiaktiivit-ryhmä. Ryhmä on muistisairauksiin sairastuneiden ihmisten ja omaisten muodostama asiantuntijaryhmä, jonka tehtävänä on kommentoida ja tuoda esiin näkemyksiä oman alueensa Muistiluotsin ja paikallisyhdistysten toiminnasta sekä ottaa kantaa muistisairaiden ihmisten ja läheisten kannalta tärkeisiin ajankohtaisiin kysymyksiin omassa maakunnassa.

